

УДК 378.02

ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

О.В. Черниш, кандидат економічних наук, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

М.М. Черниш, студент
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: ІТ-технології, освіта, компетенції, цифрова компетентність.

У нинішніх умовах університети зі змішаною системою фінансування функціонують як некомерційні підприємницькі структури, а відтак змушені провадити діяльність у конкурентному середовищі. Саме тому вони повинні використовувати уже наявні та впроваджувати нові механізми забезпечення конкурентоспроможної діяльності.

Сучасна вітчизняна система освіти створює для індивіда широкі можливості, серед яких і здобуття загальних та професійних компетентностей [1]. Зважаючи на швидку зміну технологій та те, що світова економіка зіштовхується з дефіцитом людей з цифровими навичками (знаннями у сфері ІТ-технологій) однією з ключових можна виділити цифрову компетентність. Саме тому більшість країн виділяють навчання цифровим навичкам як частину загальної стратегії освіти та розвитку національної цифрової економіки.

Функціонування вищої освіти у суспільстві переслідує мету формування людського капіталу на основі компетентнісного підходу для національної економіки. Людській капітал є цінним ресурсом, вартість якого може зростати або знецінюватись залежно від уміння ним розпоряджатись та користуватись [2]. Переважно важливість компетентності людських ресурсів розглядають з позиції діяльності їх в організаціях. Саме так стверджує В. Макелвіл [3], що серцевиною організації є набір компетенцій всіх працівників, які ними володіють [3]. Г. Каннака [4] доводить необхідність розвивати компетенції у кожного працівника організації заради досягнення успіху всієї діяльності і визначає компетенцію фірми, як раціональне поєднання знань та здібностей, що розглядаються у невеликому проміжку часу, якими володіють працівники даної організації [4]. Boyatzis пропонує під компетенцією людських ресурсів розуміти сукупність факторів знань, навичок і способів спілкування. Інформаційні технології надають можливість: раціонально організувати пізнавальну діяльність здобувачів освіти в ході навчального процесу; зробити навчання більш ефективним, залучаючи всі види чуттєвого сприйняття здобувача освіти в мультимедійний контекст і підсилювати інтелект новим концептуальним інструментарієм; побудувати відкриту систему освіти, що забезпечує кожному індивіду власну траєкторію навчання; залучити в процес активного навчання категорії студентів, що відрізняються здібностями і стилем навчання; використовувати специфічні властивості комп'ютера, що дозволяють індивідуалізувати навчальний процес і звернутися до принципово нових пізнавальних засобів; інтенсифікувати всі рівні навчально-виховного процесу. Основна освітня цінність інформаційних технологій в тому, що вони дозволяють створити невимірно більш яскраве мультисенсорне

інтерактивне середовище навчання з майже необмеженими потенційними можливостями для викладача та студентів. Доцільність використання інформаційних технологій в освітньому процесі визначається ще й тим, що за їх допомогою найбільш ефективно реалізуються певні дидактичні принципи, такі як: науковість, доступність, наочність, свідомість та активність студентів, індивідуальний підхід до освіти, поєднання методів, форм та засобів навчання, оволодіння знаннями, вміннями і навичками.

Рівень цифрової компетентності найближчими десятиліттями визначатиме конкурентоспроможність персоналу при прийнятті на роботу, а якісне володіння цифровими навичками стане однією з обов'язкових вимог роботодавців. Цифрові навички людського капіталу формуються на трьох рівнях: 1) *вищий рівень* – навички управління цифровою економікою та цифрового підприємництва: вміння визначати нові можливості для бізнесу, нові бізнес-моделі, нові способи ведення бізнесу, вміння впроваджувати інновації та управляти змінами; 2) *середній рівень* – цифрові спеціалізовані навички: навички, необхідні для дослідження, розробки, проектування, стратегічного планування, управління, виробництва, консалтингу, маркетингу, продажу, інтеграції, встановлення, адміністрування, підтримки та обслуговування програмного забезпечення та систем ІКТ; 3) *низовий рівень* – навички цифрових користувачів: цифрова грамотність, навички, необхідні для ефективного використання засобів, систем та пристроїв ІКТ, що охоплюють використання інтернету, додатків, основного та вдосконаленого програмного забезпечення та спеціалізованих інструментів, що підтримують конкретні бізнесфункції [5]. Нерівність в цифрових навичках посилює нерівність між країнами, що розвиваються і розвиненими країнами, а також окремими соціальними групами. Значимість цифрових навичок для громадян очевидна в рамках виявлення переваг і відчутних результатів, отриманих в ході освоєння і застосування ІКТ. Саме навички виступають ключовим чинником, що визначає, здатність для людини перетворити використання вебресурсів в реальні вигоди (наприклад, переваги при влаштуванні на роботу, навчання в системі дистанційної освіти, користування державними і муніципальними послугами в електронному форматі).

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 10.11.2022).
2. Волобоєва І. О. Формування компетентнісної компоненти людських ресурсів (на прикладі банківських установ): автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.07 / Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ, 2019. 22 с.
3. Макелвил В. Исследование компетенций. М.: Наука, 1982.
4. Демьянченко Н. В. Компетенция персонала как основа формирования конкурентных преимуществ организации в постиндустриальной концепции менеджмента. Вестник Белгородского университета потребительской кооперации «Кооперативное образование». 2016. № 4. С. 8–12.
5. Олешко А. А., Гороховець Є. В. Інформаційно-комунікаційні технології та людський розвиток. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2019/4.pdf (дата звернення: 10.11.2022).